Vapaa-ajattelijain Liitto ry
Neljäs linja 1, 00530 Helsinki
val@vapaa-ajattelija.fi
p. 0504685332

29.9.2017

Kirjallinen lausunto lakivaliokunnalle nimilaista

Eduskunnan lakivaliokunnalle
LaV@eduskunta.fi

Asia: HE 104/2017 vp

Pyydettynä kirjallisena asiantuntijalausuntona hallituksen esityksestä eduskunnalle etu- ja sukunimilaiksi ja laiksi rekisteröidystä parisuhteesta annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta (HE 104/2017 vp) toteamme seuraavaa:

Uskonnolliseen tapaan liittyvä poikkeus

Esityksen mukaan muutoin kielletty sukunimi voidaan jatkossa hyväksyä myös uskonnolliseen tapaan liittyvin perustein. Nyt vastaava poikkeus koskee etunimeä.

Tämä koskee esimerkiksi ortodoksisia munkkeja, joista jotkut ovat muuttaneet munkkinimensä myös viralliseksi nimeksi. Myös Karhun kansan jäsenistä joku on halunnut ja saanut omaan arvomaailmaansa sopivan nimen lapselleen.

Kannatamme esitettyä poikkeusäännöstä. On oikein, että laki mainitsee uskonnon vaatimatta yhteyttä rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan; vaikka Karhun kansa onkin hyväksytty, niin toisaalta Wicca-yhdyskunnan rekisteröintiä ei ole sallittu. On myös oikein mainita muu erityinen syy poikkeusperusteena.

Päätösvallan siirto maistraatille

Esityksen mukaan epäselvissä tapauksissa päätösvalta on selvästi maistraateilla, ei valtionkirkkojen seurakunnilla.

Tämä on ehdottomasti muutos parempaan suuntaan. Nimen rekisteröinnin osalta valtionkirkot jatkossa toistaiseksi hoitavat julkista hallintotehtävää, mutta eivät käytä julkista valtaa.

Rekisteröintien siirto kokonaan maistraateille

Esityksen mukaan valtionkirkoille jää edelleen rooli tietojen välittäjänä väestötietojärjestelmään: ”Ilmoituksen voi tehdä myös sille evankelis-luterilaisen tai ortodoksisen kirkon seurakunnalle, jonka jäsen lapsi on.”

Esitämme muutoksen viemistä pidemmälle, kaikkien nimirekisteröintien siirtämistä maistraateille. Näin myös nimen lainmukaisuuden selvittäminen tapahtuu selkeämmin.

Valtio suosii nyt kahta uskontoa, kun kaksi kirkkoa voivat samalla kun liittävät vauvoja jäsenikseen toimittaa väestötietoihin kastettujen vauvojen ja vihittyjen parien nimet. Valtio jopa maksaa tästä osana Evankelis-luterilaisen kirkon rahoitusta.

Maistraattien vastasyntyneen vanhemmille lähettämä kirje ja nimen ilmoituslomake ohjaavat nyt vanhempia liittämään lapsen jompaankumpaan valtionkirkkoon. Kirkkojen lapsijäsenyyden markkinointi viranomaisohjeissa ja ilmoituslomakkeissa ei vastaa julkisen vallan toiminnalle asettuvan neutraliteettiperiaatteen vaatimuksia. Maistraatin lomakkeissa kysytään jopa lapsen kummien nimiä, vaikka ne eivät millään lailla liity lapsen nimen ja äidinkielen ilmoittamiseen. Minkään uskontokunnan jäsenhankinnan edistäminen ei ole valtion tehtävä.

Vapaa-ajattelijain Liitto ry

Kaj Torrkulla	Esa Ylikoski
puheenjohtaja	pääsihteeri